

Sygn. akt VIII Ka 1079/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Marzanna Chojnowska

Protokolant: Aneta Chardziejko

Przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013 roku

sprawy J. Z.

oskarżonego o czyn z art. 178 a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 12 listopada 2012 roku, sygnatura akt III K 1285/12

I. Zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że orzeczony wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych podwyższa do lat 8(osiem)

II. W pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Oskarżony **J. Z.** stanął pod zarzutem tego, że w dniu 13 czerwca 2012 roku w K. gm. D. prowadził na drodze publicznej w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki M. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości, mając I – 0,81 mg/dm³, II – 0,82 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc uprzednio prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawach: III K 4795/06 oraz III K 188/12 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie obowiązywania orzeczonego wyrokiem sygn. akt III K 188/12 zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych,

tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie sygn. akt III K 1285/12 oskarżonego J. Z. uznał winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. skazał go i wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 2 (dwóch) lat.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat.

Zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów procesu.

Powyższy wyrok na zasadzie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. i art. 447 § 2 k.p.k. zaskarżył prokurator w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego J. Z..

Powołując się na przepisy art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt 4 k.p.k. rozstrzygnięciu Sądu I instancji zarzucił rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary i środka karnego, poprzez skazanie J. Z. za czyn z art. 178a § 4 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 lata i 3 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w sytuacji gdy całokształt materiału dowodowego, zwłaszcza wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu przejawiający się w stwarzaniu realnego zagrożenia dla życia i zdrowia innych ludzi, wcześniejsza karalność oskarżonego za taki sam czyn, znaczny stopień nietrzeźwości oskarżonego w chwili czynu oraz dyrektywy sądowego wymiaru kary zwłaszcza w zakresie prewencji ogólnej i kształtowania społecznego poczucia sprawiedliwości i poszanowania prawa, także cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego przemawiają za wymierzeniem kary pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia tytułem próby.

W oparciu o podniesiony zarzut oskarżyciel publiczny wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie rozstrzygnięcia w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności oraz orzeczenie wobec oskarżonego 1 roku pozbawienia wolności i 10 lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz utrzymanie wyroku w mocy w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wywiedziona apelacja jest o tyle zasadna, iż skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o środku karnym.

Bezspornym jest, czego nie kwestionuje również skarżący, iż Sąd Rejonowy analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy, wyciągnął trafne i logiczne wnioski co do winy oskarżonego J. Z. oraz okoliczności faktycznych związanych z czynem mu przypisanym. Sąd I instancji dokonał właściwej analizy wszystkich ujawnionych w sprawie dowodów, ocenił je zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczeniem życiowym, słusznie uznając, iż bezspornym dowodem winy oskarżonego są m.in. jego wyjaśnienia, w których przyznał się do winy (k. 11, 21, 38, 71), znajdujące odzwierciedlenie przede wszystkim w obiektywnym dowodzie w postaci protokołu badania stanu trzeźwości (k. 2). Z uwagi na brak zastrzeżeń apelującego co do poczynionych ustaleń faktycznych, bardziej szczegółowa analiza wyroku w tym zakresie nie jest konieczna.

Z treści apelacji wynika, że skarżący kwestionuje wyrok w zakresie konsekwencji prawnych wyciągniętych przez Sąd I instancji w stosunku do J. Z. za popełniony przez niego czyn. Zarzuty sformułowane przez autora apelacji w swej istocie zmierzały do wykazania, iż w sprawie nie istniały przesłanki do zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto poddawały w wątpliwość wymiar tejże kary, jak i środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 lat. W ocenie Sądu odwoławczego podniesione zarzuty oraz argumentacja zawarta w środku odwoławczym dają podstawę do zmiany wyroku jedynie w zakresie, w jakim postulują wydłużenie okresu, na jaki orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, zaś w pozostałej części nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do wywodów apelacji, które w swej istocie zmierzają do wykazania, iż w sprawie nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania wobec J. Z. instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji ferując rozstrzygnięcie w zakresie kary uwzględnił wszystkie okoliczności istotne dla jej wymiaru, prawidłowo i wszechstronnie je ocenił oraz nadał im właściwe znaczenie. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy miał na uwadze wszystkie okoliczności, na które w uzasadnieniu apelacji powołuje się autor apelacji, tj. zarówno czas i

miejsce popełnienia przestępstwa, jak i stopień nietrzeźwości sprawcy oraz fakt uprzedniej jego karalności za czyny podobne.

W tym miejscu należy wskazać, iż przepis art. 69 § 1 i 2 k.k. jest tak skonstruowany, że przy stosowaniu tej instytucji nakazuje kierować się jedynie względami szczególnie – prewencyjnymi, zaś społeczne oddziaływanie kary, jej współmierności do szkodliwości społecznej czynu i winy sprawcy należy uwzględniać przy wymierzaniu kary (art. 53 § 1 – 3 k.k.). By zatem możliwe było warunkowe zawieszenie wykonania kary Sąd musi nabrać jedynie przekonania, że sprawca nie powróci do przestępstwa i wykonanie wymierzonej kary nie będzie konieczne dla wdrożenia go do przestrzegania porządku prawnego. Tego rodzaju przekonanie bazować zaś musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 listopada 2003 roku w sprawie sygn. akt II AKa 391/03, KZS 2004/6/37, Lex 120306).

W tym kontekście należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy wywieziony w sprawie wniosek o istnieniu w stosunku do J. Z. pozytywnej prognozy kryminologicznej oparł na wnikliwej analizie wszystkich wyżej wymienionych czynników. Mieć przy tym należy na uwadze fakt przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyrażenie skruchy, brak cech demoralizacji, właściwe pełnienie ról społecznych i ustabilizowany tryb życia. Dlatego też w ocenie Sądu Okręgowego nie budzi zastrzeżeń zarówno wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności, jak i warunkowe zawieszenie jej wykonania. Przeciwno takim rozstrzygnięciom, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie przemawia również treść przepisu art. 69 § 4 k.k.

W tym jednak miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z ukształtowaną linią orzecznictwa rażąca niewspółmierność kary jest uchybieniem w zakresie konsekwencji prawnych czynu, a zatem realnie można o niej mówić wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należycie stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia spełnienia celów kary. Ponadto, orzeczone kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie o sygn. akt WA 19/09, OSNwSK 2009/1/1255, Lex 598172).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy i odnosząc je do treści wyroku Sądu I instancji, już „na pierwszy rzut oka” zauważalna jest niewielka dolegliwość konsekwencji prawnych, jakie z niego wynikają dla J. Z.. O ile bowiem Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie kary pozbawienia wolności, o tyle orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, w całościowym ujęciu, nosiło cechy rażącej niewspółmierności.

Jak wynika z art. 42 § 1 i 2 k.k. wymiar środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów dla sprawcy występku z art. 178a § 4 k.k. winien przede wszystkim uwzględniać stopień zagrożenia z jego strony dla bezpieczeństwa w komunikacji. Stopień ten określają w głównej mierze okoliczności czynu (czas, miejsce oraz rodzaj prowadzonego pojazdu), a nadto jego dotychczasowa karalność (niekaralność) za tego rodzaju występkami. Dlatego też, zdaniem Sądu odwoławczego, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w dolnej granicy zagrożenia ustawowego nosiło cechy rażącej niewspółmierności w tym sensie, że nie uwzględniało w sposób właściwy charakteru popełnionego czynu i osobowości sprawcy.

Podkreślić należy, że J. Z. prowadząc samochód w stanie nietrzeźwości niewątpliwie stworzył realne niebezpieczeństwo dla pozostałych uczestników ruchu drogowego. Powszechnie znany jest wpływ alkoholu na zdolność prowadzenia pojazdów mechanicznych. Alkohol upośledza niemal każdy element procesu przetwarzania informacji w mózgu. Kierowca po wypiciu alkoholu potrzebuje więcej czasu, aby zinterpretować znaki drogowe czy zareagować na sygnalizację świetlną. Dociera do niego mniej informacji z otoczenia. Najbardziej zaś podatną na wpływ alkoholu zdolnością związaną z prowadzeniem pojazdu jest podzielność uwagi między elementy składowe tej czynności.

Mając powyższe na uwadze, jak i uwzględniając fakt, że był to kolejny występki tego rodzaju ze strony oskarżonego, uzasadnionym jest wyeliminowanie go z ruchu drogowego na odpowiednio długi czas, tj. 8 lat. Przy czym decyzja w tym przedmiocie znajduje swoje uzasadnienie, jak to już wcześniej zasygnalizowano, w okolicznościach popełnionego czynu i osobowości J. Z..

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., zwalniając oskarżonego od ich ponoszenia. Powyższe jest skutkiem uznania Sądu Okręgowego, iż uiszczenie kosztów sądowych przez J. Z. – przy uwzględnieniu jego sytuacji majątkowej (nie posiada majątku, utrzymuje się z renty strukturalnej) i rodzinnej (ma na utrzymaniu córkę i cztery wnuczki) – byłoby dla niego zbyt uciążliwe.